

Asia: VN/18557/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne julkisen sosiaalihuollon sosiaalipalvelun toteutuksen tehtävän käyttöoikeuden laajentamisesta palvelun järjestämisessä syntyviin asiakastietoihin (14 §)?

Asetusluonnoksen mukainen käyttöoikeuden laajentaminen edistää työtehtävässä tarvittavan tiedon saamista työntekijän kannalta ja luo paremmat edellytykset palvelun toteuttamiselle (esimerkkinä palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman näkeminen).

Ko. asiakirjat olivat jo aikaisemmassa asetuksessa huomioitu ja myös THL:n käyttöoikeusmääräyksessä. Tässä uutena se, että asiakkaan perustietojen sijasta käyttöoikeudet palvelun toteuttamisen työtehtävässä työskentelevälle tulisi jatkossa asiakkuusasiakirjalle, missä tietosisällöt ovat laajemmat kuin asiakkaan perustiedoissa. Koemme tämän on hyvänä, koska esim. riskitiedot ovat tarpeellisia myös palvelun toteuttamisen työntekijälle. Olisiko palvelun toteuttamisen työtehtävässä tarpeen rajata näkyvyyksiä asiakkuusasiakirjalta vain siihen palvelutehtävään, missä työtä tekee. Esim. Työikäisten palvelujen toteuttamisen työntekijä ei näkisi, jos asiakkaalla on esim. lastensuojelun asiakkuus?

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisissä palveluissa. Onko asetusluonnoksessa tunnistettu oikein, mitä yhteiset palvelut voivat olla (17 ja 18 §)?

Kyllä. Perustelee: [ks yllä.]

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisissä palveluissa. Ovatko terveydenhuollon käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin tarkoituksenmukaiset (17 §)

Kyllä. Perustelee: [Kattavampi tiedonsaanti ja parempi tiedonkulku, joka vastaa kuitenkin tietojen minimointiperiaatteisiin. Miksi laaja-alaisessa terveyspalvelun järjestämisen ja toteuttamisen tehtävässä ei ole oikeutta sosiaalihuollon ajanvaraustietoihin rajoitetusti, esim. kotihoidon käyntiajankohdat olisi tärkeä tieto.]

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisissä palveluissa. Ovatko sosiaalihuollon käyttöoikeudet potilastietoihin tarkoituksenmukaiset (18 §)

Ei. Perustelee: [Olkeuksia voisi laajentaa -Laboratoriotutkimuksiin eikä fysiologisiin mittauksiin ei oikeutta mainita; hankaloittaa esim. kotihoidon toteuttamista ja kokonaiskuvan saamista asiakkaan tilanteesta.]

Luovutusluvan kohdentaminen. Onko ehdotus luovutusluvan kohdentamisesta asiakkaan näkökulmasta ymmärrettävä ja selkeä?

Kyllä. Perustelee:

Luovutusluvan kohdentaminen. Mahdollistaako luovutusluvan kohdentaminen asiakkaan tiedollisen itsemääräämisoikeuden toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

Kyllä. Perustelee:

Luovutusluvan kohdentaminen. Vastaako luovutusluvan kohdentaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan tarpeita?

Ei. Perustelee: [Kanta-informointi on yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollolle ja jos terveydenhuollon henkilöstö antaa Sosiaalihuoltoa koskevan Kanta-informoinnin, onko terveydenhuollossa riittävä tietämys sosiaalihuollon palveluista ja Kannasta. Ja sama myös toisinpäin, pystyykö Sosiaalihuollon ammattilainen antamaan riittävän tarkalla tasoalla Kanta-informoinnin, niin että asiakas ymmärtää, miten potilastietoja käsitellään. Asiakas voi antaa luovutusluvan laajasti terveydenhuoltoon sosiaalihuollon tietoihin, koskien mm. lastensuojelun arkaluontoisia asiakirjoja. Lisäksi - Miten käyttöoikeudet tai luovutuslupa kohdennetaan Asiakkaiden yhteisen asian käsittelyssä, olisiko hyvä mainita erikseen asetuksessa?]

Luovutusluvan kohdentaminen. Onko luovutusluvan mukainen lupien kohdentaminen toteutettavissa esitetyllä tavalla asiakas- ja potilastietojärjestelmiin (huomioiden sekä uusien tietorakenteiden mukaisesti tallennetut tiedot että aiemmin tallennetut tiedot)

Kyllä. Perustelee: [On toteutettavissa]

Arvionne asetuksen mukaisen luovutusluvan tietojärjestelmätoteutukseen tarvittavasta ajasta ja kustannuksista:

Arvioimme tietojärjestelmätoteutukseen n 6 kk keston pois lukien yhteistestaukset. Kustannukset vastaavat

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Ovatko käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin terveydenhuollon eri tehtävissä ja palveluissa asianmukaiset, kun tietojen luovuttaminen perustuu asiakkaan antamaan luovutuslupaan? Jos ehdotus ei ole asianmukainen, kuvaa tarkemmin millainen käyttöoikeus tulisi olla (esim. mitä tietoja tulisi olla käytettävissä tai mihin tietoihin ei tulisi olla käyttöoikeutta)

Kyllä. Perustelee:

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Ovatko käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin terveydenhuollon eri tehtävissä ja palveluissa asianmukaiset tilanteissa, joissa asiakkaalta ei ole muistisairauden tai vastaavan syyn vuoksi voitu saada luovutuslupaa? Jos ehdotus ei ole asianmukainen, kuvaa tarkemmin millainen käyttöoikeus tulisi olla (esim. mitä tietoja tulisi olla käytettävissä tai mihin tietoihin ei tulisi olla käyttöoikeutta)

-

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Ovatko käyttöoikeudet potilastietoihin sosiaalihuollon eri tehtävissä ja palveluissa asianmukaiset, kun tietojen luovuttaminen perustuu asiakkaan antamaan luovutuslupaan? Jos ehdotus ei ole asianmukainen, kuvaa tarkemmin millainen käyttöoikeus tulisi olla (esim. mitä tietoja tulisi olla käytettävissä tai mihin tietoihin ei tulisi olla käyttöoikeutta).

-

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Ovatko käyttöoikeudet potilastietoihin sosiaalihuollon eri tehtävissä ja palveluissa asianmukaiset tilanteissa, joissa asiakkaalta ei ole muistisairaudesta tai vastaavan syyn vuoksi voitu saada luovutuslupaa? Jos ehdotus ei ole asianmukainen, kuvaa tarkemmin millainen käyttöoikeus tulisi olla (esim. mitä tietoja tulisi olla käytettävissä tai mihin tietoihin ei tulisi olla käyttöoikeutta).

Kyllä. Peruste: [Pääosin Kyllä. Sosiaalihuollon osalta voidaan palvelukohtaista luovutuslupaa soveltaa tietorakenteiden mukaisesti tallennettujen tietojen osalta (Sosmeta), mutta niiden sosiaalihuollon tietojen osalta, mitkä on tallennettu potilastietojärjestelmiin, ei lupia voida yksiselitteisesti kohdentaa oikein, näitä tietoja ovat mm. vammaispalvelujen palvelutehtäviin, iäkkäiden palvelutehtäviin ja päihde- ja riippuvuustyön erityispalvelujen palvelutehtäviin kirjattuihin asiakastietoihin, koska nämä sisältävä sekä sosiaalihuollon asiakastietoa, sosiaalihuollon potilastietoa sekä terveydenhuollon potilastietoa.]

Potilastietojen erityissuojaus. Kannatatteko esitettyjä laajennoksia erityissuojaukseen?

Kyllä. Peruste:

Muita kommentteja asetusluonnoksesta:

-

Salaspuro Ville
Mediconsult Oy